УДК 37.091.3:811.161.1(497.115)
https://doi.org/10.18485/ssds_kongres.2024.19.ch63

Исидора Д. Комадина*
Универзитет у Приштини
са привременим седиштем у
Косовској Митровици
Филозофски факултет
Катедра за руски језик и књижевност

ПЕРСПЕКТИВА УЧЕЊА И ИЗУЧАВАЊА РУСКОГ ЈЕЗИКА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ
Дискусија на округлом столу „Актуелни проблеми наставе словенских језика у Републици Србији"

На округлом столу „Актуелни проблеми наставе словенских језика у Републици Србији", одржаном у Београду августа 2023. године, говорили смо о историји, а понајвише о стању и перспективи изучавања руског језика на Косову и Метохији. Највећи део чињеница и мишљења које смо изнели о наведеној теми објављен је у раду под називом „Руски језик на Косову и Метохији (историјат, стање и перспектива)" у *Зборнику радова поводом 75 година Славистичког друштва Србије* („Руски језик у Србији и Републици Српској данас").

Руски језик на Косову и Метохији систематски се изучава од школске 1890/1891. године, и то у Богословији у Призрену. Милосав Јакшић[1] забележио је да се након Другог светског рата на Косову и Метохији страни језици, међу њима и руски језик, у 76 од 140 основних школа уопште нису изучавали. У школама у којима су се страни језици изучавали радило је око 86% неквалификованог кадра. Катедра за руски језик и књижевност на Филозофском факултету у Приштини основана је 1962. године, скоро цео век након отварања Катедре за руски језик у Београду. Овај чинитељ утицао је, ако не на повећање броја школа у којима се руски језик учи, а оно бар на школовање кадра, што ће значајно утицати на квалитет наставе руског језика широм Косова и Метохије.

Многе школе на Косову и Метохији након 1999. године се гасе, док су остале биле приморане на измештање. Тренутно стање основних и средњих школа у којима се изучава руски језик у бројкама изгледа

* isidora.komadina@pr.ac.rs.

[1] Milosav Jakšić, *Nastava ruskog jezika u školama na Kosovu od 1889. do 1894. godine*. Magistarski rad. Beograd: Filološki fakultet, 1985.

овако: укупан број школа на КиМ је 100; од тога руски језик учи се у 82 школе, 32 матичне основне и у 22 истурена одељења, и у 19 матичних средњих школа и 9 истурених одељења. Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици тренутно броји 10 факултета. Факултети на којима се руски језик учи јесу Економски, Медицински, Природно-математички, Филозофски, Учитељски и Факултет техничких наука. На Филозофском факултету издваја се Филолошко одељење, на којем се налази и Катедра за руски језик и књижевност, у оквиру које се руски језик изучава.

Перспектива учења и изучавања руског језика на Косову и Метохији је светла, ако узмемо у обзир мотивацију, жељу, заступљеност у школама као наставног предмета, заступљеност на факултетима, квалификације кадра. Оно што је мање светла тачка јесте немогућност запослења, како у јавном (осим у школама), тако и у приватном сектору. Нарочито лоша перспектива јесте немогућност развијања сарадње између Универзитета у Приштини и универзитета у Русији, што је предуслов за усавршавање кадра, размену студената и наставног особља. Главна препрека је забрана уласка руских држављана на простор Косова и Метохије. Забрана се односи и на становнике Републике Српске. Ова забрана онемогућава развитак Универзитета, остварење пројеката, како са институцијама и универзитетима у Русији, универзитетима у Европи који у свом саставу имају славистичку катедру, тако и са институцијама у Србији, као што је Руски дом у Београду. Оно што ми видимо, за почетак, као могућност решавања проблема јесте представљање проблема широј европској и светској научној јавности. Утицање на све европске и светске институције да се ово питање реши и да се наука, образовање, и културни догађаји одвоје од политичко-економских односа, и да се на тај начин сваком детету, и младом човеку, омогући основно људско право, право на образовање и усавршавање, као и научно и културно деловање.

Сматрамо да се прецизним и добро обликованим предлогом, најпре српских институција, уз подршку европских, може деловати у смеру отклањања наведених сметњи, а након тога, сигурни смо да ће интересовање и обим учења и изучавања руског језика на Косову и Метохији ићи још узлазнијом путањом.